

været på ture med dem i Dyrehaven i Klampenborg nord for København.

Efter Kierkegaard havde brudt med Regine Olsen, talte Sibbern ofte med hende. Og hun fortalte ham, at Kierkegaard ved at bryde forlovelsen med hende havde mishandlet hendes sjæl og krænket hende for livet. Sibbern trøstede hende. Han mente, at det var godt, at hun ikke blev gift med Kierkegaard, der efter hans mening var så “indsnævret i selvrefleksion”, at han ikke egnede sig til at blive gift. Og det havde han sagt til Kierkegaard. Deres venskab smuldrede langsomt hen, og i de sidste år af Kierkegaards liv så de ikke hinanden.

“Ved nærværende korte optegnelse af de minder, der ved din skildring er bleven mig hellige og dyrebare, har jeg opnået, hvad jeg tilsigtede”.

– Hanne Mourier 1. marts 1902.

“Om Schlegel har du fortalt mig, at han bar sin sorg over at se dig forlovet med Kierkegaard stille og smukt”.

Efter dit ønske har jeg i korthed samlet, hvad du har fortalt mig; jeg har søgt at gengive dine ord – sammen med mine egne indtryk – så pålideligt som muligt, men det er oprindeligt ikke sket i den hensigt at udgive, hvad jeg har nedskrevet; dog, når den tanke har foruroliget dig, at der

efter din død måske vil fremkomme unøjagtige beretninger i sagen vedrørende din egen og din mands stilling til – og opfattelse af – Søren Kierkegaard, så ved jeg, at det vil være dig en beroligelse nu at læse en tro gengivelse af dine egne meddelelser, der om fornødent kan tjene til nogen redegørelse ved given lejlighed.

Efter din mands død er interessen for din ungdomshistorie, din forlovelse med Søren Kierkegaard, atter kommet frem, og mange er de direkte henvendelser til dig, som i denne anledning har fundet sted. Du har først følt dig overvældet deraf og med overvindelse talt derom, thi i de mange år, du har levet et fuldt ud fortroligt og lykkeligt liv med din mand, har så godt som ingen vovet at nærme sig dig med indiskrete spørgsmål.

Det står imidlertid nu for dig som din pligt at meddele, hvad du, som ingen anden, kan: Hvilket syn du og din mand har haft på Søren Kierkegaard. Du ønsker, at senere slægter skal vide besked om Søren Kierkegaard og din ædle mand med hensyn til dig og se dem i det sande og smukke lys, hvori du har kendt dem begge.

Det skal siges og forsikres, at Søren Kierkegaard aldrig har misbrugt din kærlighed til at plage dig eller gøre åndelige eksperimenter med dig, som det almindeligt, men fejlagtigt, er blevet antaget. Det var hans alvorlige hensigt at gifte sig med dig, da han forlovede sig. Du omtaler i de senere år dette forhold over for flere af de mennesker, du kommer i berøring med, fordi du ønsker, at det skal forstås, at Søren Kierkegaards liv ikke stod i nogen strid med hans religiøse forfattervirksomhed.

Din mand var i mere end halvtreds år din eneste fortrolige i denne sag; han vidste og forstod ganske, hvad du havde lidt, og i sin forlovelsestid med dig hjalp han dig til – på grundlag af gensidig fuldkommen sandhed og tillid – ved sin milde og besindige tale om alt det, der havde været så oprivende for dig, at give dig din ro og lykke igen. Han havde været din lærer i din skoletid og således fra din tidligste ungdom kendt dig og haft godhed for dig.

Du mindes at have set Søren Kierkegaard første gang, da du var i 14-16-års-alderen. Du traf ham da hos enkefru Rørdam (moder til den bekendte præst Peter Rørdam), hvor du var indbudt til selskab for en jævnaldrende af dig (Thrine Dahl fra Roskilde), som var der på besøg. Kierkegaard aflagde familien en visit, og hans ånds livfuldhed gjorde et meget stærkt indtryk på dig, hvilket du dog ikke lod mærke med.

Du husker, at han talte ustandseligt, at hans tale ligesom vældede frem og var i høj grad fængslende, men efter de mange års forløb erindrer du ikke mere dens indhold. Du tror, at måske stedet i de efterladte papirer (den 8. maj 1837): “Min Gud, hvorfor skulle den tilbøjelighed netop nu vågne! O, hvor jeg føler, at jeg er ene,” osv., sigter til dette møde med dig, hvor han altså også har modtaget sit første indtryk af dig, som du af ham.

Du mindes ikke, på hvad tidspunkt eller ved hvad lejlighed Kierkegaard lod sig indføre i dit hjem, thi det var først senere, da du selv var gift, at dine forældre en gang om ugen havde åbent hus om aftenen for deres slægt og venner*.